

uden brøftet paa saa mangfoldige Maader. Lad det nu være Arbeidet, som skal betale den Udgift, men saa paastaar jeg ogsaa, at den Tænke kun kan gennemføres i de store Industrier, ved Fabriksvirksomhed og ogsaa til Delen ved de store Hygningshaandværk. Men komme vi ud derover, komme vi ind paa vilde Veie og komme til Resultater, som slet ikke kunne gennemføres paa nogen heldig Maade. Dersom der i disse Virksomheder, jeg her har nævnt, foreskalder et Ulykkestilfælde, kan det nok lade sig gjøre at lægge Udgiften til Produktionsomkostningerne — det bliver man vel sagtens nødt til. Dermed bliver det Produkt, der kommer ud af Arbeidet, noget dyrere, og det bliver det hele Samfund, naturligvis, der kommer til at betale dette dyrere Produkt. Der er ogsaa i disse Virksomheder en klar Adskillelse mellem Arbeidsgiver og Arbejder, der er i Reglen Fabrikshefter eller større Hygningsentreprenører o. s. v., som staa urørte af alle disse Ulykker, og saa er der de helt underordnede Arbeidere. Men det, som jeg ikke kan gaa med til, er, at udvide Bestemmelsen til andre Bedrifter. Vi arbejde jo gjenemgaaende Allesammen — det er jo da heldigvis kun overmaade Faa i Samfundet, der gaa og drive og blot leve af deres Penge — og Arbeidet medfører, ja selve Livet kan medføre, under en hvilken som helst Form — naar man da ikke sidder inde hele Dagen, hvad der maasse ogsaa kan føre til Ulykker — Ulykkestilfælde, hvad vi jo hver Dag kunne læse i Aviserne. Jeg tror derfor, at vi skulle være overmaade varfomme med at drage den Art Arbejder ind under Loven, som ikke medføre særlig Fare, ikke væsentlig anden Fare end den, der følger af ethvert Arbeide. Det er nu min Opfattelse, at Landbruget ikke egner sig til at komme med under de her foreslaede Bestemmelser. Det er ganske vist oplyst af de forelagte statistiske Tabeller, at der er Fare ved Landbruget og særlig ved Maskinerne, men hvad der ikke er blevet oplyst, er, at der ogsaa er Fare ved andre Arbejder, og jeg tror, at jeg kan sige, at det er meget let eller i alt Fald ikke vanskeligt at oplyse, at Landbruget slet ikke er et farligere Erhverv end ethvert andet Erhverv i det Hele taget her i Landet; maasse der er en ren Gradsforskjel, det kan være, men den er i alt Fald saa forsvindende, at det ikke gaar an at trække den frem. Hvis man nu mener, at Udgiften skal lægges paa Produktet — jeg tror nu, at det er ugjørligt, men saaledes er jo den theoretiske Tænke — vil det altsaa sige, at Korn, Smør og lignende Varer blive dyrere; det vil, atter igen sige, at hele Samfundet skal betale sine

ringsmidler noget højere, for at disse Arbeidere kunne faae en Godtgjørelse i Ulykkestilfælde. Men hvem er det, der skal betale disse Varer højere? Det er alle de Arbeidere, der ikke netop arbeide for Andre, men for sig selv. Jeg skal nu nævne Dem, hvilke Urimeligheder man kommer til. Naar f. Ex. en Husmand paa Landet den ene Dag arbejder for sig selv, og han kommer til Ulykke, saa faar han ingen Erstatning, thi han arbejder jo ikke hos en Anden, han maa selv bære Følgerne af sin Ulykke, og dør han paa Grund af Ulykkestilfældet, faae hans Enke og Børn ingen Ting. Arbejder han derimod hos en Anden, en Gaardmand ved Siden af, saa faae de Pension. Jeg tror nu nok, at det er meget vanskeligt at forstaa, hvorfor Manden i det ene Tilfælde skal have Noget, i det andet derimod ikke. Jeg vil nævne nogle andre Exempler. Hvis en Karl, der er i Tjeneste hos en Landbruger, kører hans Vogn, og Hestene løbe løbsk, og han derved bliver slaaet ihjel, faae hans Børn og Enke Pension. Men hvis en Mand, der ikke er i Tjeneste, møder Vognen paa Veien, stopper Hestene og maasse ogsaa kommer til Stade derved, faar han ingen Erstatning. Jeg tror, at Folk skulde have ondt ved at forstaa dette, hvis de da have sund Fornuft. Jeg kan nævne andre Exempler. Vi have her faaet Søfart og Fiskeri med. Hvis nu en Fisker gaar ud fra Sjyllands Bestiftelse og andre Steder, hvor der tid er forbundet Livsfare med at gaa ud i aabne Baade eller i de temmelig strøbelige Fartøier, og han har en Karl med ud paa Fiskeri, og Karlen drukner, skulle Karlens Enke og Børn have Pension — Fiskeren betaler jo Bidrag for ham — men Fiskerens Efterladte faae Intet, hvis han drukner. Jeg gad vide, om den Fisker kan faae ind i sit Hoved, at han skal betale Bidrag til Staten, for at hans Karls Enke kan faae Pension, men hans egen ingen faar. Jeg tror, at det vil rejse sig som et uafviseligt Retfærdighedstrav fra hele Befolkningens Side, at den ogsaa skal have Erstatning i Ulykkestilfælde, saaledes, at disse Folk — fattige, som mange af dem ere — ikke blot skulle bidrage til, at Andre kunne faae Pension og Understøttelse, men at de ogsaa selv kunne faae den. Jeg tror heller ikke, at den Indvending duer, at dette blot er et første Skridt, og at man saa altid senere kan tale om, hvorvidt de Andre kunne faae Pension. Det kunne vi ikke. Thi det vi her gjøre, er nemlig en Uretfærdighed overfor hele den øvrige Befolkning, naar vi sætte denne Begrænsning. Befolkningen vil ikke forstaa den, men den forstaaer fuldt ud, at